PRINTED BOOK

विवाह प्रकरण पेज – 7, 8, 10, 12, 15 = 5

वेत्राप शुराह धमयान श्रमयेत्तय सेवी २८ चन्द्रः

स्वधुः स्ट स्तिकू का का बाय धृत शोणिता नमदि

15 × 3.2.5 × 0.1 cm

पेज – छूटे हैं।

54

THE VEDIC PATH

Quarterly Journal of Vedic, Indological and Scientific Research
Gurukula Kangri Vishwavidyalaya, HARDWAR

To,

If not delivered, please return to :
Dr. R. L. Varshney
Editor, Vedic Path
'Dreamland'
P. O. Gurukula Kangri-249 404
HARDWAR, U. P., INDIA.

स्पिरचरलग्नो नरान्त्रयरोहिणीह्रीनेद्र इति भोज्यपर्थीमेतानिग्रहीलानि विघ्नारंभेन ग्रा त्याज्या इत्यर्थः ॥ ३ ॥

कश्चिदन्यलग्नाभावेतनुगोलग्नगः इति सूर्यः श्रेष्ठः

ऽर्थे वेत्तापमुग्रहधनवानत्रमदेत्तसेवी २६ चंद्रः क्रूरा विलग्ने शशिसितनतनुपाः षष्ठगेहे सितोत्तो

रात्रेप्रत्येकं वट्टघ्नाः ॥

अथ विद्यारंभे वृत्ताङ्गेनाह ॥

सर्वे रंध्रे वट्टघ्नाः क्रूरा च तनुगः इनः ऽरुच्चे इंदुरेकें विद्यामौंज्युक्ता कालेस्थिरचरहरिजन्मनराशौ

केशांतमौंजीविमोचव्रताङ्गेनाह ॥

द्य्याहीने मौंज्याऽऽर्ध्वगले शगिरमपि विधिवत्पूजयित्वार मेत २७ केशांतं चौलवत्स्यान्नृपमितशा

सर्वेचोलोक्तमत्रग्राह्यं ॥ व्रतोक्तेकालेमौंजीविमोक्षमाह ॥ केशांतमौंजीमोक्षयोः ॥

रदीत्याहूराच्चौंव्रतोक्ते कालेमौंजीविमोक्षं गुरुबलमल्लयोनौ वलौकास्युधामिः ॥ स्याद्राणोमे

मौंज्युक्ततिथि नक्षत्रे ॥ उदितेभमित्यादिकं ॥ विवाहेक्रमात्से

वात्तदुदिनतिथिमेनास्तभौमेज्यशुक्रे व्यारे वारेलवेमास्युपयमविहितेद्युरिकाबंधमाहुः

चक्राराद्दराप्येवं विधौभाव्यः

दोषा

यविवाहप्रकरणम् ॥ शुद्धांगोत्रकुलादिभिर्गुणयुतां कांतांवरस्त्वोद्वहे दशौवर्षभयोनिरेव नयोवि

लाः कूटं च नाडीः क्रमात् वर्णोवश्यावलिनोयथोत्तरमहीदूर्ध्वगुरोकारशुभं वर्णाविप्रमुखाग

५४

राप्रिवत्सरूपंजा
नकश्रास्त्रदवां
नव्य वृस्ज्ञातके
मत्स्योघटोनृमि
थुनमित्यादिः २८

पु० मा०
७

हवरोनर्लो तमः स्यात्सूभः २९ अर्मत्स्याज्जलजाव श्याविहुरयोवश्याविकोप्यौहरे स्यालिनेप्युभौ नुर

नेष्टांसुरन्यज्जेनीत मेगशंकहूते मिथस्यगशराः शेषं नस र्वां श्चिमादंश्चं मावाहिमोगिनः स्ववकाभुकुमे

कुंकुंदरो ३० गौः कौलीयप्युभुज्ज हिप्वं थपशुद्विदवीमगोव्याकपिः द्वेवमू कविसिंह वाजिहरिगोनाग

द्वौनयः सिंहमं महिषाश्वमोतु स्वनकं श्वेणं च कीशाविंगो व्याघ्रंव मुफ णीतिभीरुं वरयोः प्रेष्यं शार्यो श्वाप

जेत ३१ मेशामं प्युवुचंरवूपुमगुशाः श्रोमुः त्रिपास्यूरवे मित्राणीज्य कुजंदवः शनिहितौ शत्रू विघोनोरि

वुः मित्रे सूर्येंदु घौ कुजस्य विदंरिः सूर्येंदुजीवाहिताः तस्याकौस्कु जितौ हितौविधुरेरिः सूरेः सितज्ञौवरी

कुरेभवतिदिवगणम्
एतन्नतत्रनवकम् =२

अथकूटमाह नैःस्वमिति =२

उक्तं च गुरुणा एकराशौ पृथग्धिष्ण्ये पृथग्राशौ तथैकभे गणनाडीनृदूरत्वं गुरुदेवैर्न चिंत्यते =
कालविलीयेपि द्वयोरेकनक्षत्रे भिन्नभिन्नप्रभावः द्वयोरेकपादे बवयोर्नसंशयं ध्रुवम् =४=
अथगणमाह

२२ मित्रा एणर्कं कुलं द्वौ घमृगजसौरीरं वीदूहितौ मंदज्ञौ वशने: कुलं ऽरवयोर्नेष्टाः सितज्ञौ हितौ पूर्वी द्वौ तंककौ

नेरं नंरिं सुरं कौन्यादितौ न्यानिलं दुश्चुत्ताश्विन मित्रमन्यत्सुरं हैं त्येन्द्रणां स्यान्नृतिः ३३ स्याद्वा सुरयोः कलि

नृ मरयो मध्यं स्वयोः सोहदं नै: स्वं द्विव्यय के षष्ठ स्मृ विपदे पुत्रमर्थ्यौकके शेषेष्वी विविधा विभेकचर

न्यैतराशेपकके भिन्नाग्रेकभमेतयोगणस्वगौनाडीनृदूरेनच ३४ बद्वाष्ट समभचषष्ठसहिते

नैस्वान्तमं बेद्विद्वादशाके द्वितीयसहितं श्रेष्ठं स्त्रियाप्यग्ररिः मूलेन्द्वार्कभपौष्णपञ्जकं च रणादित्या

शाश्विभेः यांमौ वीत्यभमित्रभाग्यवसुभत्वाष्टं द्विविधाभेः ३५ अन्त्येनाडि ह्य हेकनाडिभवकेस्य

भे श्वेन्द्रतिः गोदादक्षिणतः क्वचिन्नृपमरवेपार्श्वैकनाडीहिता मैत्राद्विव्ययमर्थनंदम पिसः १८

अथगोदावर्याद्दक्षिणदेशे क्षत्रियादीनां चान्यवर्णानां चांगलीमे गतिमाह =
गोदावरीनद्याद्दक्षिणदेशे =
सर्ववर्णीनां = क्षत्रियादीनां क्वचिदन्यकन्यकानाभेपार्श्वैकनाडी
श्रुभानामध्यनाडीदक्षिणेगोदावरीदक्षिणतः सर्ववर्णानां पा
र्श्वैकनाडीभाक्षत्रियादीनां पार्श्वैकनाडी क्वचित्
माज्ञात्वणानां तु सर्वथा एकनाडी निषिद्धेति भावः =
इदंविवाहविषयेयदेकनाडी
द्विभेद्वयोर्वधूवरयोर्भेनतंते
तानदास्यंसंस्यात् =२

स्नेहात्समं भवति तु गणापि
अथ ग्राह्य षट्कं
शुभाशुभ षडष्टं
नवपंचमं द्विद्वादशं
दाराशि भनं स्यात्
लाभ स्थानं भवति
जो न खराश्वि नेमिति
केंद्रस्थेन निजनवांशा
स्येन च गुरुणा वलो कि
विलयं प्रयातीति =३
दोषापवादमाह गमादृति =

वश्यादिषड्भेषु यभयोनि खेचर गणा
नाडीभिः षडेकं शुभं स्यात् = १
सिंहद्विकिरक्यान्तितवैरं वृश्चिकदष्टः
सिंहोम रणंश्चाप्नोतीतिलोकप्रसिद्धिः = २३

अथ मदूस्त्रीमनुष्यगणावरोरस्त्रीगणस्य दान मेलनं संकूटमैत्र्योः सत्योः शुभंस्यात् अथ वधारस्त्रीगणा स्त्री नृपुमान्नृगरोः
सप्तमत्रोदावश्यभखेः षड्भेऽत्रेन्नमेत्रंनशुभं स्यात् = १

अथ संकरेकूटादौ दानमाह षट्के द्विद्वादशेनामानुवर्णादित्वो
अथ वश्यगुणविचारमाह वश्यभे द्वे एकस्य गुणः यथा
राजन्ते नाबध्रयाभदंपंच नत्रोऽर्धं गणोवास्यः एतद्विद्वादशे
दद्याः आद्यादौ कदाचिद्याठो नमस्यमद्धाकामवति न सर्वेनम

मु·मा· एकं चेद्भपतिः षडष्टे स्त्रीनृगणावरोत्र्यपगमः संकूटमैत्र्योऽस्ति चेत् २५ एकः स्त्रीनृपुमान्यदावशभखेः षड्भे
६
मनं स्त्रीभान्नानिकटेनदूरमशुभं खेटोडुमैत्र्योः शुभं धर्केतामतुवर्णमेषरिपुके गोयुग्ममर्धं कर्के
कं स्यमथैकनाडि युग्मगोस्त्वर्णादिदत्वोर्धदेत २६ भवर्णैक्यवधानमेधवशभं दुर्व्यां मित्रयोः म
ध्यानके धरारिवश्यकेयोसद्य्योरन्ययः मिश्रेन षट्कलत्वयातिसुहृदोर्वैदांश्योमित्रयोरेक
यतोः स्वभावगणयोर्वैरं महद्वैरिणोः २८ एकेशोभयमित्रयोः पौरमितार्धं समारातिके चेन्ना
रः सममित्रकेरिपुहितेनेभ्मिर्युदासेत्वयः नादेवोमनुजावधूरिहरसामन्दैवपरीत्येपराः षट्नाम्ये
यरत्यः सुखधरत्रैकेकोन्यत्र खस २९ दुष्कूटेयदियोनिमैत्रमवलाद्रंतदाभोधयो नोचेन्नवत्वेन

नृदूरंस्यात्सदमाह स्त्रीनक्षत्रात्पुंनक्षत्रे निकटेभवति तदानृदूरं स्यात् इदं
योनिमैत्री निधार्व नृः
अथ गुणविचारं स्त्रिभिर्भवेत् नाडीसवैविचारमाह
अथ नाराणविचारः सद्योस्मयन्ते सत्तारयोः सतोरन्यपक्षयोगणः एतद्गुणं भवति मे गणैक्यं कृते इति प्रकारे गुणमयतो यदि सन्तारे
अथ योनिविचारः त्रीणि
एकयोनिक्षतिमित्रत्वं एकयोनिध्वंविगलक्ष्मार्जार व्याघ्रसिंहानामि
अथ खेचरगुणमाह एकदेशो यस्मिन् उभय
गणविचारः
वरः देवगणः मनुष्य गणा कन्या
देवगणः पुमान् देवगणानारी
अथ कूटविचारमाह दुःकूटेद्विद्वादशे
कौदासीयस्ति नृ अनेकेण गणाभावः = ३
मिश्रेइति एकतः शुभानारा एकतोऽशुभा ... त्रिषट्कलं साद्धं कोणगणइत्यर्थः
यदि योनिमैत्रमवलाद्रं स्यान्नदा खगुणः = १

लिकोरवि उदासीन
सिंहदाबाकरिपुत्र
मूल
अर्ध
उदासीने शत्रौ
तयोर्वै परीत्येपरो
गणस्याम्य

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

अथ ग्रहराशिमांशद्वेविषमयं हंति। वाष्टमसुहृद्व्यांदृष्टः सनव्यार
वास्तनवांशगः ३ वात्रिकोणस्थस्तृतीयस्थमचतुर्थगश्चंद्रः ८ वा अत्र
आस्मिन्कोणादिस्थाने सौंगसल्लग्नेवर्तमानो गपालग्नपो वि
षमयं हंतीति प संबंधं च भंगाः ननु भरवेदाविवाहे निंदितः कथमत्र
चंद्रो गृहीतः सत्यं इदं
वाक्यं सर्वकर्मसाधारणं
तस्मान्निंदितस्थानेव
ऽपि त्यान्यत्र ग्राह्यः =

अथ विवाह लग्ने इष्टानिष्टग्रहानाह लग्न इति

शुचेभवंतीति संबंधः सर्वत्र =

भेगोथवाष्टमसुहृद्दृशोपवास्तांशगः कोणास्ताभ्रसुखेष्ठुवा विषमयं हंतीह सौंगं गपः ५० लग्ने चंद्रखलारियो

चंद्रे नधिर्धनेगावः किरणा यस्येति ग्रण: १२ राहुः = ४ शोकाय अथेष्टानाह शुभग्रहा अखिलगा निंद्यं विनासर्वस्था नगाः =

शशिसितो सर्वैर्घुने रेवुधो लोभेगः सुखगो शुभाः कुजशुभाः शुक्रस्तृतीयः शुचे लाभे सर्वेखगाः शुभाः स्यु

तत्राष्टमेऽमोनिंदितस्तं विनापापा अष्टमगा ग्राह्याः = ए ने धुव्यिकश्रिये ने देष्य भवंति = अथ शोनवांशः मलग्न दृक्केंद्रकोणः एषां मध्ये स्वामी रा ने वत्यं के अष्टमगा मृत्यवे भवंति = अथ कतिचिद्दोषाणामपवादमाह कन्येति

खिलगाः स्मराशिगाः स्युः खलाश्चंद्रस्तुवै धने प्रियः शुभदृक्केंद्रस्थान्येव्ययेवष्टारिगः ५१ कन्यानो धिक

कन्याधनुः सिंह कर्क गः लग्नभंगकर्मो नभवति = कुजस्य शत्रुवेधस्तद्गृहे मिथुन कन्ये न गगनः कर्कगो वा ःकिंमोस्त गतो वा तुल ग्न भंगकरो ष्टमगः = शुक्रः पदेंस्यारिवि धुर्वादश षष्ठो वा चंद्रः

शत्रुगेहगभगः षष्ठोपि नो भंगकृत् भौमो मृत्युगतोपि शत्रुशशिनो गेहस्थितो वार्कगः शुक्रे त्यारि

वर्गाश्च दृशः स्ववर्गदृशः शोभनानां वर्गदृशः सुवर्गदृशः तौ प्राप्तिः प्राप्तः ग्रमदृष्टिकः इत्यर्थः = क्रस ति इज्ये गरौ न नौ लग्ने सति किंभूते गरौ स्वो जो पुज्जे भूति वलियै शुभे शुक्रे वा ताद्दृशो सति वलि के वा लग्नगे सति शुक्रो वा पदे से चंद्रः सुवर्गदृगितो यदि भवति तदा षष्ठ द्वादशस्थो पिगुभदः अन्यथा नः

सुवर्गदृगितः शुभव

विधुः सुवर्गदृगितः स्वोच्चेज्यगोप्यतनो शुक्रेवाष्टमदोषकंटककनिजांशेप्यदितः संग्रहः ५२ दोषा

अथ संग्रहे चंद्रदोषापवादमाह ग्राद्येति संग्रह ग्र हे एणग्रहाभ्यां ग्रहे र्वा से स्वर्तमानः बुधे वर्जम गुरु ४

अथ सामान्यदोषापवादमाह =

अपवादांतरमाह

लग्नशनमिंदुजः शनयुगं शुक्रो गुरुर्घातयेद्हन्तां कंटककोणगौ गमिन च द्रोज स्वियातादिकान् भंगायेवि

अथ यथा वर्णमाह =

मध्ये ग्र पाता स्फलं वेधं =

ये भंगा दोषभंगा क्वि ला विवला गत बला स्तत्र दोषभंगविष ये सफला न भवंति तस्माद्दोषभंग कृतां बलं विचार्य दोषभं गमादिशेत् = १

बलानतत्र सफलाः संध्यं शतन्योऽफलः स्वाद्वावांशसमग्रतोऽखिलफलः संधपूर्णगः स्यात्परः ५४

अन्यप्रकृत्यर्थः यतः शुक्रे मर्के हिमरुच्यि ज्ञो न खेटान्विते मिति केंद्रस्येन निजनवांश स्येन चगुरुणा वलो कि न श्रेन दास ग्रहचंद्र दोषा खिलयं व्यातीति = ३

कंटककोणगदत्यन्वयः = २
संधिभाग समानो ग्रहोऽफलः स दसद्फलदातान =

संध्यंशाधिकोग्रहः परभावफलदो भवतीत्यर्थः = १

लग्ने सूर्यचंद्रयो राज्ञो बलमस्यो स्तीति इन चंद्रो जस्विरणं वा वधं लग्न पा तादीन्हंति = २ उक्तं च वशिष्ठेन एका र्गलोपग्रहपातलत्तायामित्र कर्त्तर्युदयास्त दोषाः नश्यंति चन्द्रार्क बलोपपन्ने लग्ने यथा अर्कोदये तमांसि = २

अथ दोषापवादमाह भंगादृति =

चैत्रे सौम्ये स्वगे पि वा भृगुरुरस्तैः केंद्रकोणेथवा चेत्स्तः कर्तरिकारकौ दिविवरे नीचस्थितो सा न हि ५८

भोगाः सुनेननाडिकारमेत्ता लग्नीनयुक्ताकरे सूर्यः स्वंसरसंमुखं कथितवद्वग्नेसषड्मदे: व्यस्ताभ्रारिलवोथ भू

तइमौ भयोगपातालयोः दैष्यो घटेनततः समं धयदमेषङ्गान्विताः सुःपरे ५५ दैवीहरिजाद्यस्त्रगतयो

ः स्याक्रूरयोः कर्तरी चैवत्रयंस्वगमेरंत्यप्यगौरिक्षे भवा नन नो लग्नेसनतिथिग्रहै हीमेदककेवेंद्रोभू

शोधके: रोगा लीनकरा त्वया स्य ज्ञ रुजं रा क्र केमौ जी बुधं ५९ जन्मर्क्षोदयतो मृतीनदधिपो न क्राश्रयेतद्व

वा सद्दं वा गगमं त कृत्वलनचैतत्स्वामिमैत्रेकता शस्तांशो घटयुग्मभौरुधनवा विज्ञास्तभा शौन थो चं

द्रपुरख्युतो मृति वितनुतो दैन्यंच तीनोन्नमः ६० नोवर्गोत्तमतां विनाति मलवं दद्याच्च रंदे चर चंद्रेनो

लिमृगौ स्वगेन चैत न पंचे रवेरोनितं मेषादिव्रजनक्रतौलिककुलीराद्यानवांशाः क्रमादिष्टा सर्वन

वुधकाद्दशहता स्त्र्यात्तालवाद्यांनतं: ५८ लग्नांशो स्वपदृग्युतो न युखदो वान्योन्यपाद्येक्षितो नाम्बां सप्तमशोनये

वधुवते नीचेत्तयोर्मृत्युदो ॥ द्विधै केन्द्रविलग्नकेरविसितज्ञे द्वार्किजीवास्त्रजो तोरेशाद्युपते: खलेन्द्रि खलजा.

नेष्टाः शुभे मध्यमाः ६० लग्नेन्दोः स्मरगे शुभाशुभखगे सत्स्वाधिमृत्स्तनो जोगोनान्कुन मोरिकातव

स्वपमेत्तेक्षतत्क्षीघवं: सनेत्विशेत्त्वूनिजांशभेस्सम स्विलंपचूपदरिव्यायगे स्त्र्यैवास्वजत्ताघकोण

शुभोवालपपचूपेन्नतत ६१ अमृकोणमवायुरेनिगरुम्भृत्ताः क्रमात्पूर्णाया दृष्टान्येचरणोन्तरं

वसकं: ... त्लाः पञ्चंपतिपूर्णांशुनम मेहोरांत्रिलवोनवांशकद्वनोंशास्त्रिंशांदशाः क्रमाद्वर्गाः सनुप्रभजः

परैस्सुहृदेनां ध्वनवर्गोन्तः ६२ ...

प्रथमदृक्काणस्यलग्नेशः
द्वितीयस्यसुतेशस्तृतीय
स्यधर्मेशः स्वामी=

स्वस्मादितिस्वभेनः लग्न
नष्टस्यर्घ=

प्रथमांत्रिंशांशसाधनं=१
प्रथमेष्टकालसाधनंविवक्षुस्तावत्सूर्यसाधनमाहसंक्रांतीतीति=२

8

वा दशांशः दे॰ शु॰ शा॰ सं॰

पु॰ मा॰ नष्टे मेषोनवलवः शोध्यः स्वतोर्कांशकः शुक्रन्तेस्यपयमास्य ज्ञांशस्य नीभार्धेषवोयुग्मभे त्रिंशांशांविषमे

ग्रहाभागाश्च= विलोमाः=
संक्रान्त्योरन्तः प्रथमसंख्यातिनिदिनानि तैर्हतोभाजितोदिनगणः संक्रान्तिः संक्रान्तिः
दिक्षुगतदिन=स॰म॰ ह॰ नस्मात् ध्यंसर पारसुवं कोरविःस्यात् किं॰ नोरविः मेषादारभ्य संक्रान्तिराशिभुक्तांशकाः

८२ नरएवगदितास्यस्ताश्चषड्वर्गकाः ॥ ८२ ॥ संक्रान्त्यनन्तरहोहतान्दिनगणादात्तभपूर्वोरविः मेषाद्यानमयुग्युतो

रात्रौष्टकालसाध नवि बध्ये=
सायनरविभोग्यांशानांनिजोदयानोचोरतिः लग्नंतस्मात्स्वसमान
सस्वर्ये स्वभोग्यकालः
प्रथमलग्नतरष्टकालानयनमाह=लग्नत इति=

यनलवैः रात्रौसषड्भः सच नष्टोग्याशाद नस्वभोदयवियच्चाप्तंतथान्त गृतोभक्तांशकलितेनयुक्स्व

इष्टकालसाधनेविशेषमाह=

रगैः कालः स्फुटोभोदयैः ॥ ८४ ॥ लग्नार्कौयदिचैकभेंशविवरान्खीयोदयघ्नाद्वियत् त्र्याप्तः कालइनो

घटीयंत्रस्य स्थापनेकालमाह कुंडघटीपात्रमत्तेनतमेः=

नोनतर्यदिनतः सूर्योदयान्नागसो कुंडेंभः परिपूरितेसुघटिकामध्योदयास्तेन्यसेत् न्नुत्वाग्निवयवा

प्रथमेनपादिघटमुदितेपूर्णाघटी न स्पैमहाश्यास दिले पूर्णाकभाः=
सायंकाललग्नं= हीनेजातो भभंन पूर्वेवर्णानां विवाहोक्तपंचांगयतोत्रयं वाग पाठि सखाः=

युगानकभभदाषूलाग्निपंचस्वध ॥ ८५ ॥ गोधूलंपदजाद्धिकेशभूकरंपंचांगज्ञोरवेरस्तान्यस्पूर्वतो

गोधूले= नस्यादितिसंबंधः उग्रग्रहसहिते
सूर्ये संक्रान्तिं बालरादो कादि ह्यन्नभक्ष्य॰ भावे=

द्विघटिकंतत्रैवलग्नं षष्ठिशं सोम्रांशकुनमष्टमं गुरूयमान्हः पानमर्कक्रमंजन्याद्विशभस्वेतिसंकटइदंस

साधतिष्ठिताघटीप्रामेघादिवदव्दिशाक्रमे
गदिशात्रयंवायुवायव्यदिशानन्दिक्तत्र
यवतिगतानभभाग्रथपदन्यादिगानात्रैव
स्थिताना भमाः=२

कुंडग्रहणभक्तानपात्रबुदामार्घकुंडरूपेरावपात्रे=२
ग्रहगहयमातस्यक्तत्रविधा पार्श्वमहत्वात्तसिद्धांतगम्पं=१
पलंभात्तदहदिनेसूर्यास्ताम्
इस्माकादितेशानद्वापातिदिनेसात्याकपरत
श्रुकुलिकः=१=

प्रत्येवेधान
नाड्यासमः=२

सुतिलग्नांशयोंतरेयेंत्राणांभरवस्वया
सिद्धलग्नाभिर्मिताघटिदंपत्योःशुभं
कालापिहितेवमवशोभनइति=३

प्रथविशेषमाहइ
नालक्ष्यतिदृनाभूते
घीघादितलग्नं
तनहृदीघुःस्यात्तत
दामीदृष्टकालःस
यीदयाभ्याम्सर्वत्र
नसोविषघिर्मनौः
घदाता लिका स्वा
दितिसाननम=

रविः उदात रुत्ला
लिकोरविः इदं संक्रान्ति नरदि
नरुत्ल्लाकस्तेदिनगलान
भः निविवरात्प्रपष्टोः
ते लाभक्रान्तेदिनगणा
चंद्र घश्रसंदिनभ
संक्रान्त्यनन्तरहोभि
राष्टगादि
हते सूर्य राशिभुक्तं
यंप्रथमलग्नं तत्
:=

रा॰ म॰
१२

रा॰ म॰
१२

स्थिरखरलग्नो ... विद्यारंभेन ... इत्यर्थः ॥

वीरोगी विरजोगतादि ... आराद्दूरसमीपयोरित्यमरः ॥

अर्थश्चतुर्थ्यां ... इत्यर्थः ... क्रियायाः ... विवाहादि ... इति ॥२

अथ नामराशि ... दैवज्ञः ... नार्थः ॥४

कुलनामविविक्तानां राज्ञां नामपि ... ग्रन्थ्यान्न तक कियान् ... भवेनो दीमखंनाचरेन्नोक

कस्यचित्कुलनरस्य ... पापमादौ ... यथा ॥

यत्रो ... चैकालिकमेषपनोरक्षसति संकटे ...

वरितस्यमंगलमतिव्याधुकृदेवनिश्चयम् ॥१० चेत्स्यान्नरूतकमत्कपूर्वसमये नारब्धकार्ये

यद्वे वाद्ये ... जन्मादप्राह ... नित्यव्यतिरिक्ते ॥

अथ संकटे प्रवृत्तिमाह ...

कृष्णांगीकृततो मत्तो हिजननाशो वेध कचिन्कारयेत् सिंहेज्ये नक्रभंहितं हरिलैवांद्गोत्त

पादहिपाः ... संकटे ... अथ ज्याप्यतिसंकटे प्रवृत्तिमाह ... नमयादि ... मध्ये ...

ज्योहितो जात्खुन्नरतः कचिद्वितमतो नो सूभीत्यादिषु ॥११ देशग्रामगृहज्वरव्यवहृति

कश्चस्थार्थ समरे ... पुनर्भूमेलनाय ... रवलोकः ॥ ... विवाहे ... विवाहे सर्वेषां ...

युद्धानेमनो सेवाकाकिणिवर्गसंगरपुनर्भूमेलकेनामभं जन्मर्द्धपरतोवधप्रसूवयोर्न

अथ मेलकार्यनाम्नाह ...

नुतमेकस्यचेत् ज्ञातंकृद्धिमितो विलोक्यचतयोर्नामर्द्धयोर्मेलकः ॥१२ मंनामादिमव

अवकहडच

प्रोक्ताः अवकहडादिवर्णाष्टौ नतपावव्रशमौत्तरवेपदामधावहृोस्यनामांतिम आर्या

...धरः विशाखघरनेचैवलग्नजंगृहजंवलं नाममाश्रित्य सर्वेजन्मनो ज्ञायते यदेति ॥२

... चेयोलापदेषाघड्स्यादयः श्लोकानिवद्धाः तस्मात्अवकहड ... ज्ञेयं ॥३

... युज्यादिवर्णादिति ... प्रद्युम्न इत्यादिना ... अवर्णस्थमवर्णादिकृत्स्यं ॥१५

... प्रियइत्यादौ पिकारात् कृपद इत्यादौ कारादि ज्ञेयं ॥१६

अवकहडशतपदचक्रं ...

... द्दुद्ध ...

जन्मराशिः ... नाम ... नामादि ... नामग्राह्यः ॥१६

उद्वहने त्रिनुभमघलं पृस्वं धेज्ञगेहग्राम नृपाभिषेककृषिषुं ऽग्न्याशने भृ षरो ८२ इति विवाहप्रकरणं

आधानं भवादि दारसमये दायाद्यकाले ऽपरे दीक्षाग्निधुवशा कृपमगेत्वेर्ध्व तल्लग्नांशयोः जीवे

कुजे: सुतर्द्धिनवकेन्दुस्थैरनस्तंगतैः स्वोच्चे स्वर्गतैः वरैरुपचये वित्तायुष्प्रबुधेः ८४ नामद्वौ द्विजे

...कदिग्भवगतो ग्रामः शुभोन्योन्यथा नेत्कोणेत्य्र्वाङ्भुभनिवसतां दोषाः परेषामलम् कन्या

कधनतुला किंयघरौ कोर्यांऽज्ञौयाम्यतौ मध्ये न्यंनिवसंस्य पंद्रुककुभो वर्गाः सुरोज्ञस्विनः ८५

वृन्दमरवाः स्वंपंचमपरो द्विषुः स्ववर्गोन्यथुकुनशुः काकरिकागजैर्मिषद्भमार्जा स्याधिकः सोयमर्थे

तारकककपीनकुमवसुधाः स्वादुः कच्छत्तिककाकांवायाघतशोणितान्नमदिरागंधाः ७ ८६